

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Tomáše Foltase a soudců Davida Hipšra a Lenky Krupičkové v právní věci žalobce: **T. V.**, zastoupen JUDr. Janem Burešem, Ph.D., advokátem se sídlem Václavské náměstí 807/64, Praha 1, proti žalovanému: **Náčelník Vojenské policie**, se sídlem Rooseveltova 23, Praha 6, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 26. 4. 2023, č. j. 57 A 2/2023-79,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se nepřiznává** odkladný účinek.

Odůvodnění:

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 10. 11. 2022, č. j. MO 482860/2022-5104 potvrdil rozhodnutí velitele Velitelství Vojenské policie Tábor (dále též „služební orgán I. stupně“) ze dne 11. 7. 2022, č. j. MO 281656/2022-4215, kterým byla zamítnuta žádost žalobce o proplacení služby jím vykonané v režimu nepřetržitého vojenského nasazení na území ČR v letech 2015–2018. Rozhodnutí žalovaného napadl žalobce žalobou, které Krajský soud v Českých Budějovicích (dále též „krajský soud“) shora označeným rozsudkem vyhověl. Rozhodnutí žalovaného i služební orgánu I. stupně zrušil a věc vrátil služebnímu orgánu I. stupně k dalšímu řízení.

[2] Proti tomuto rozsudku brojí žalovaný (dále „stěžovatel“) kasační stížností, v níž současně navrhl, aby jí Nejvyšší správní soud přiznal odkladný účinek. V návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti uvedl, že žalobce je služebně zařazen do ochranné služby Vojenské policie. U každé chráněné osoby probíhá periodické vyhodnocování hrozeb s následnou analýzou rizik. Režim poskytování ochrany a doprovodu je určen individuálně pro každou chráněnou osobu. Každá změna v systému poskytování ochrany tedy znamená potřebu provést řadu interních kroků, procesů a přenastavení tak, aby nebylo ohroženo řádné zajištění ochrany a doprovodu chráněných osob. Okamžité provedení opatření realizujících rozhodnutí soudu, i. e. změna základních parametrů výkonu a doby služby příslušníků ochranné služby, by v případě vyhovění kasační stížnosti znamenalo

nejen neodůvodněný výrazný zásah do rozpočtových nákladů, ale především nemalou újmu řady dotčených osob, včetně ovlivnění jejich existenční jistoty. V mezidobí by totiž muselo dojít nejen ke změně služebního zařazení desítek vojenských policistů, ale většinou i ke změně místa výkonu služby, tedy zásahu do rodinného života. Tato opatření by tedy znamenala zjevně nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout žalobci, který již má své životní potřeby zajištěny a na výsledku soudního řízení není hmotně závislý.

[3] Žalobce k návrhu uvedl, že nevidí důvod pro přiznání odkladného účinku, neboť napadené rozhodnutí je v přímém rozporu s dřívější judikaturou. Žalovaný měl dostatečnou dobu na to, aby parametry uvedené v návrhu změnil, resp. aby realizoval potřebné úpravy.

[4] Nejvyšší správní soud předně uvádí, že obsahově shodnou žádostí stěžovatele se zabýval ve skutkově podobné věci pod sp. zn. 7 As 79/2023. V usnesení ze dne 31. 5. 2023, č. j. 7 As 79/2023-40, dospěl k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nejsou splněny. Soud neshledal důvod se od tam uvedených závěrů odchýlit.

[5] Podle § 107 odst. 1 s. ř. s. kasační stížnost nemá odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat, přičemž ustanovení § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. upravující odkladný účinek žaloby se užijí přiměřeně. Pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti musí být splněny tři předpoklady: 1) výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí musí pro stěžovatele znamenat újmu, 2) újma musí být pro stěžovatele nepoměrně větší, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, 3) přiznání odkladného účinku nesmí být v rozporu s důležitým veřejným zájmem (viz usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 1. 7. 2015, č. j. 10 Ads 99/2014-58, č. 3270/2015 Sb. NSS).

[6] Důvody existence nepoměrně větší újmy stěžovatele oproti jiným osobám jsou zásadně individuální a jsou také závislé na osobě a situaci stěžovatele. Povinnost tvrdit a osvědčit vznik újmy má proto stěžovatel zpravidla poukazem na konkrétní skutkové okolnosti věci. Vznik újmy musí být v příčinné souvislosti s výkonem napadeného rozsudku či jiným právním následkem plynoucím z rozsudku, popř. z rozhodnutí aprobovaného rozsudkem krajského soudu. Zároveň musí jít o následek určité intenzity, aby jej bylo vůbec možno označit za újmu, kdy zákon hovoří o újmě „nepoměrně větší“. To má svou logiku, protože v řízeních, v nichž není vyhověno žádosti účastníka, případně je mu zrušeno či omezeno nějaké oprávnění nebo uloženo opatření či správní trest, na účastníka pochopitelně budou doléhat právní následky negativního rozhodnutí tíživěji než na veškeré další osoby, kterých se rozhodnutí vůbec netýká. Zpochybnění přiznání odkladného účinku pro rozpor s důležitým veřejným zájmem leží oproti tomu na žalovaném (srov. usnesení Krajského soudu v Hradci Králové, č. j. 52 Ca/2003-144, č. 87/2004 Sb. NSS, či usnesení ze dne 7. 6. 2018, č. j. 1 As 170/2018-46).

[7] Z další judikatury pak vyplývá, že situace, ve kterých bude nutno přiznat odkladný účinek, budou nepochybně představitelné na straně žalovaného správního orgánu v poněkud omezenější míře, než jak tomu bude na straně žalobce (srov. např. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 4. 2007, č. j. 2 Ans 3/2006-49, či usnesení téhož soudu ze dne 2. 5. 2013, č. j. 6 As 61/2013-20, nebo ze dne 12. 10. 2016,

pokračování

č. j. 6 As 231/2016-30). Z uvedených rozhodnutí přitom vyplývá i to, že hrozba dalšího procesního vývoje ve správním řízení, resp. důsledky rozsudku krajského soudu pro veřejnou správu nejsou samy o sobě důvodem pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Např. v označeném usnesení ze dne 24. 4. 2007, č. j. 2 Ans 3/2006-49, rozšířený senát demonstrativně uvedl situace pro oprávněné přiznání odkladného účinku kasační stížnosti žalovaného správního orgánu případy vrácení řidičského oprávnění duševně choré osobě, vystavení zbrojního průkazu nebezpečnému recidivistovi, či udělení povolení k obchodu s vojenským materiálem zločinnému podniku.

[8] Dále lze poukázat na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 7. 2015, č. j. 10 Ads 99/2014-58. Kasační stížnost jako mimořádný opravný prostředek směřuje proti již pravomocnému rozhodnutí, a do doby rozhodnutí o kasační stížnosti je rozhodnutí krajského soudu závazné a nezměnitelné. Proto se na takové rozhodnutí pohlíží jako na správné. Je pravda, že čistě jazykový výklad § 73 odst. 2 s. ř. s. by mohl svádět k závěru, že při posuzování, zda odkladný účinek přiznat, anebo nikoli, se poměřuje pouze a jen vzájemný poměr újmy žadatele o jeho přiznání a újmy jiných osob. V tomto smyslu by tedy i vcelku nepatrná újma žadatele mohla být důvodem přiznání odkladného účinku, byla-li by újma ostatních osob ještě mnohem „nepatrnější.“ Takový mechanický výklad by však opomíjel základní znak institutu odkladného účinku, a sice že jde o institut výjimečný, který nemá být v řízeních před správními soudy pravidlem. Vznik takto chápané újmy musí být v příčinné souvislosti s výkonem či jiným právním následkem plynoucím z rozhodnutí krajského soudu. Zatímco žalobce bude zpravidla spojovat újmu se svými subjektivními právy, která může okamžitý výkon rozhodnutí krajského soudu skutečně závažně ohrozit, správní orgán žádná subjektivní práva nemá. Tím spíše nemůže mít práva, jež by mohla být výkonem napadeného rozsudku či jeho jinými následky ohrožena. Jeho úkolem je v soudním řízení hájit zákonnost jím vydaného rozhodnutí. Otázka zákonnosti rozhodnutí není důvodem pro přiznání odkladného účinku. Považovala-li by se pouhá hrozba existence dvou odlišných rozhodnutí sama o sobě za újmu, musel by být odkladný účinek přiznáván téměř ke každé žádosti správního orgánu, jehož rozhodnutí bylo krajským soudem zrušeno. Tento postup by odporoval smyslu a účelu zákonné úpravy a mohl by vést i k nerovnosti stran, tedy k porušení § 36 odst. 1 s. ř. s. Zatímco žalobce by přiznání odkladného účinku kasační stížnosti dosáhl jen za skutečně výjimečných okolností, žalovanému by ve většině případů stačilo pouze to, že krajský soud jeho rozhodnutí zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Přestože je nutno existenci dvou rozhodnutí v téže věci hodnotit jako negativní, jedná se o důsledek povahy kasační stížnosti jako mimořádného opravného prostředku. Pokud by správní orgány neměly být vázány pravomocnými rozhodnutími krajských soudů, kterými se ruší jejich správní akty, pak by zákonodárce musel zcela změnit koncepci kasační stížnosti jako opravného prostředku proti pravomocným rozhodnutím krajských soudů (k uvedeným závěrům viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2023, č. j. 7 As 79/2023-40).

[9] Jak již bylo výše uvedeno, odkladný účinek lze přiznat při splnění podmínek, že by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro navrhovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a dále, že přiznání odkladného účinku nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Uvedené podmínky je přitom nutno splnit současně. Nesplnění jen jedné z podmínek vyvolává nemožnost přiznání odkladného účinku (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího

správního soudu ze dne 1. 7. 2015, č. j. 10 Ads 99/2014-58, č. 3270/2015 Sb. NSS). Stěžovatel v návrhu především zdůrazňuje, že přiznání odkladného účinku požaduje jak z důvodu šetření rozpočtových nákladů, tak i z důvodu ovlivnění existenční jistoty řady dotčených osob. Tuto argumentaci Nejvyšší správní soud nemůže přijmout. Krajský soud rozhodoval s odkazem na ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu. V dané věci se tedy nemohlo jednat o neočekávané rozhodnutí a nelze argumentovat výrazným zásahem do rozpočtových nákladů. Nadto argumentace, že může způsobit zásah do existenčních jistot služebních příslušníků spočívající v jejich přeřazení nijak nepodporuje tvrzení o vzniku nepoměrně větší újmy stěžovateli samotnému. Nelze opomenout, že stěžovatel není subjektem, který by byl ve správním soudnictví povolán k ochraně veřejného zájmu. Argumentace stěžovatele proto přiznání odkladného účinku neodůvodňuje (obdobně viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2023, č. j. 7 As 79/2023-40). S ohledem na to, že stěžovatel výše uvedeným požadavkům na tvrzení a osvědčení skutečností týkajících se hrozící újmy svými relativně obecnými tvrzeními nedostál, Nejvyšší správní soud návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti zamítl, aniž by se zabýval naplněním zbylých dvou podmínek (viz rovněž usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2023, č. j. 7 As 79/2023-40). Tím však zdejší soud žádným způsobem nepředjímá své budoucí rozhodnutí o věci samé (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 10. 2005, č. j. 8 As 26/2005-76, č. 1072/2007 Sb. NSS).

[10] Usnesení o odkladném účinku žaloby s ohledem na svůj procesní charakter nezakládá překážku věci rozhodnuté, a proto v případě posunu ve skutkových okolnostech lze o návrhu na přiznání odkladného účinku rozhodnout i opětovně, stejně jako lze již přiznaný odkladný účinek i bez návrhu zrušit, odpadnou-li v mezidobí důvody pro jeho přiznání (§ 73 odst. 5 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. června 2023

Tomáš Foltas
předseda senátu